

De mens aan het roer

Hoe een mens tekent wat niet terug kan

Wie beslist voordat AI iets verstuurt?

Een mens beslist over de concrete inhoud, ontvanger en handeling. AI kan voorbereiden; vaste controles kunnen bevindingen geven. Die vervangen de beslissing niet. Verandert het voorstel daarna, dan beoordeel je opnieuw wat je wilt laten gebeuren.

Samenvatting

- **De vraag:** hoe houd je regie wanneer AI een stap voorbereidt die gevolgen buiten je werkplek heeft?
- **Wat we deden:** we vertaalden openbaar werkbeleid naar een verzonnen oefening met een offerte.
- **Wat we zagen:** voorbereiden, controleren en beslissen hebben ieder een eigen taak. We maten geen veiligheidswinst.
- **Wat het betekent:** een akkoord hoort bij een concreet voorstel dat je kunt bekijken.
- **De grootste beperking:** een menselijke beslissing kan verkeerd zijn. Deze oefening bewijst geen veilige toepassing.

Een akkoord hoort bij een voorstel

Zet vóór het akkoord de inhoud, ontvanger en versie naast de beslissing. Zo beoordeel je wat werkelijk gaat gebeuren.

Een vingerafdruk maakt geen bedrag of ontvanger juist. Je moet het voorstel zelf bekijken.

Oefen met een verzonnen offerte

Dit is een verzonnen oefening. De afspraak: een mens verstuurt na controle van inhoud en ontvanger. Meldingen worden eerst opgelost. Kies wat daarbij past.

Wat doe je met deze offerte?

Stap	Situatie	Wat er gebeurde	Manier
1	Een AI heeft een offerte klaargezet. Jij hebt de inhoud en ontvanger nog niet bekeken.	In deze oefening blijft de offerte binnen. Je bekijkt eerst het voorstel en beslist daarna over versturen.	Eerst bekijken
2	Je gaf akkoord. Daarna is het adres van de ontvanger gewijzigd. Deze versie heb je niet beoordeeld.	Het eerdere akkoord geldt hier niet voor het gewijzigde voorstel. Je bekijkt opnieuw wat er naar wie gaat.	Opnieuw beslissen
3	De controle meldt nu een intern spoor. Volgens de afspraak moet die melding eerst worden opgelost.	De offerte blijft binnen. Na herstel volgen opnieuw de controle en de beslissing over deze versie.	Eerst oplossen

Bekijk het voorstel, los bevindingen op en beslis over de versie die werkelijk naar buiten gaat.

Een controle en een mens doen verschillend werk

Een vaste controle herkent afgesproken patronen. Een mens beoordeelt ook doel en context. Een geslaagde controle bewijst niet dat een stap wenselijk is. Een eerder akkoord vervangt geen beoordeling van nieuwe bevindingen.

Hoe we het deden

We maakten drie oefenstappen uit openbare regels over menselijke toestemming en de poort naar buiten. De juiste keuze volgt uit de vooraf genoemde afspraak. Dit is geen modeltest of echte verzending.

Wat dit bewijs zegt

Het werkbeleid beschrijft een werkwijze. De pagina Onze afspraken bevat ook onderzoeksdoelen rond gegevens, modeltraining, diensten en gedeelde lessen. Die doelen worden hier geen garanties. Een beschreven regel bewijst bovendien niet dat iedere toepassing hem uitvoert.

Beperkingen

- **Niet representatief.** De werkplaats van ITARR vertegenwoordigt het MKB niet.
- **Verzonnen oefening.** Er zijn geen echte offertes, klanten of uitkomsten gebruikt.
- **Geen garantie.** Mensen en controles kunnen fouten missen.
- **Geen invoerhandleiding.** Wie mag beslissen en welke controles nodig zijn, moet je per toepassing vastleggen.

Wat dit betekent

Pak één handeling die jouw AI voorbereidt. Kun je vóór het akkoord precies zien wat gebeurt, voor wie en waarom? Begin bij die concrete vraag.

Slot

Met dank aan de lezers die de oefening kritisch nalopen.

Zo citeer je dit: ITARR Lab (2026). *De mens aan het roer*. Versie 0.1, peildatum 25-10-2026. itarr.nl/lab/de-mens-aan-het-roer. CC BY 4.0.

Bronnen: [Regie over je AI](#), vooral wet 1, 2 en 4; [Onze afspraken](#). Beide geraadpleegd op peildatum 25-10-2026.

Wijzigingslog: 0.1 (25-10-2026): eerste concept met een verzonnen oefening.

Stand: concept voor review; nog niet door een mens goedgekeurd.

Licentie: CC BY 4.0. Noem ITARR Lab als bron, verwijst naar de licentie en vermeld wijzigingen.